

PELTOSALAOJIEN KORJAUKSET YHDYSKUNTARAKENTAMISEN YHTEYDESSÄ

PELTOALUEIDEN LÄVITSE tapahtuva rakentaminen vaatii erityistä huomiota jo silloin kun rakentamista ollaan suunnittelemassa. Tulevat rakenteet tulisi sijoittaa peltosaluueelle siten, että rikottaisiin mahdollisimman vähän jo rakennettuja salaojiin liittyviä rakenteita. Lisäksi tämän päivän viljelyyn kuuluu tehokkuus ja näin myöskään rakentaminen ei saisi vaikuttaa olemassa olevien peltolohkojen muotoon tai kokoon heikentävästi.

Yleensä rakennuttaja huolehtii jo al-

kuvaiheessa automaattisesti, että peltojen kuivatuksen liittyvät asiat huomioidaan jo rakentamisen suunnitteluvaiheessa otamalla tahollaan yhteyttä lähimpään salaojasuunnittelijaan. Laajoissa rakennushankkeissa tieto maanomistajan, rakennuttajan ja peltosalaojien muutossuunnittelua laativan suunnittelijan välillä kulkeekin yleensä hyvin.

Pienemmissä hankkeissa, kuten vesijohto – ja viemäriverkostojen rakentamisessa, peltojen rakenteet ja salaoji-

Kuva: James Purkka

Kuva 4. Putkilinjoja täytyy usein vetää peltojen poikki jolloin toimivia salaojia joudutaan katkaisemaan ja korjaamaan.

tus voivat jäädä rakennuttajalta kuitenkin huomioimatta. Silloin maanomistajalta vaaditaan erityistä aktiivisuutta. Salaojarakenteiden rikkoontuessa on ne aina korjattava oikeilla materiaaleilla ja oikeita työtapoja käyttäen. Korjatuista rakenteista annetaan normaalisti kahden vuoden työtakuu.

Tiedonvälitys maanomistajille tai vuokratilajille siitä mitä peltoalueilla tullaan tekemään, millaisilla työvoilla sekä aikataululla on yksi tärkeimpiä seikkoja. Nämä ovat tärkeitä asioita kun mietitään seuraavan vuoden viljelytoimintaa sekä tähän liittyviä velvoitteita mitä ilmoitetaan alueellisille viranomaisille. Maanomistajien oma aktiivisuus on aina eduksi kaikissa hankkeissa ja hankkeen eri vaiheissa.

SALAOJARAKENTEIDEN KORJAUSSUUNNITTELU

Suunnittelussa huomioitavia asioita on pellon vesitalouden turvaaminen sekä olemassa olevien peltosalaojien toiminnan ylläpito. Rakennushanke, rakennustapa sekä hankkeen toteutusaikataulu vaikuttavat laadittavien salaojien korjaussuunnitelmien sisältöön. Huomioitavia asioita on useita, kuten veden vapaavirtauksen säilyminen rakenteissa, tulevien kuivatushank-

keiden huomioon ottaminen sekä mahdollisuus myöhemmin uusinta, täydennys- ja korjausojitusten toteuttamiseen. Edellä mainitut asiat liittyvät lähinnä uusien rakennettavien rumpujen sijoitteluun sekä niiden lopulliseen asennussyvyyteen. Nykyään korjaussuunnittelussa huomioidaan myös rakennushankkeesta aiheutuva lisäkuivatuksen tarve. Lisäkuivatusta tarvitaan lähinnä silloin kun rakennushanke aiheuttaa maanrakenteeseen tiivistymisvaurioita. Tällöin on syytä miettiä myös paikalliskuivatuksen tehostamista, jotta mahdolliset pintavesiongelmat saadaan ns. työalueelta poistettua. Tänä päivänä korjaussuunnitelmat laaditaan samaan suunnitteluaineistoon mihin pääsuunnittelija on omat rakenteensa esittänyt. Ratkaisun avulla saamme esitettyä peltosalaojiin liittyvät rakenteet samoille asiakirjoille, paaluväleille jne. tämä helpottaa myös jatkokeskusteluja mutta myös rakentamiseen ja korjauksiin liittyvien toimenpiteiden tekemistä kun suunnitelma-aineisto on yhtenäinen.

Korjaussuunnitelmat laaditaan tilakohteisesti ja yksi iso työ on varmistaa olemassa olevan verkoston tilanne maanomistajilta, että suunnitelmakartoissa esitetyt asiat pitävät varmasti paikkansa tai ylipäätään on toteutettu suunnitellun mukaisesti. Yhdyskuntarakentamisen suurimpana ongelmana on kohteet, joissa on tehty omatoimista salaojitusta mutta mitään ei ole dokumentoitu. Kun mitään ei tiedetä niin monesti suunnitelmalliset ratkaisut jäävät arvailujen varaan ja lopulliset ratkaisut tehdään vasta muita salaojarakenteita korjattaessa.

Korjaussuunnitteluun liittyvät suunnitelmat laaditaan mk 1:2000 ja aineistoa täydennetään tarvittaessa erillisillä leikkauksilla kunkin hankkeen tarpeen ja rakentamisjärjestyksen mukaisesti.

SALAOJARAKENTEIDEN KORJAUS

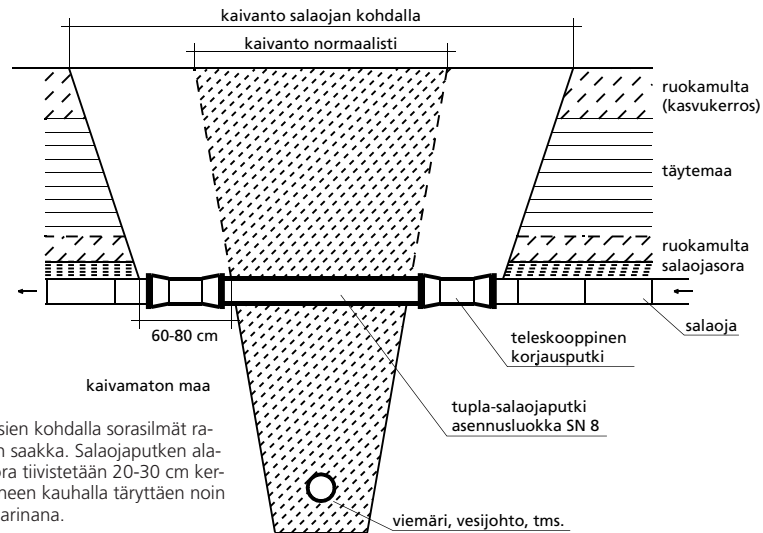
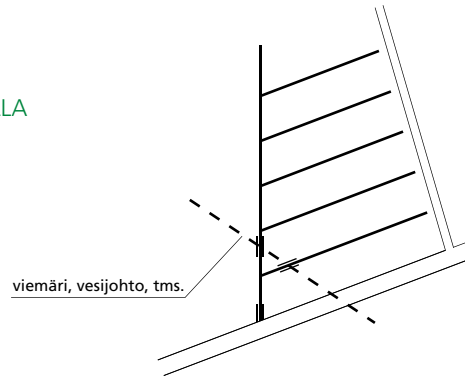
Salaojien korjaus on siihen perehtyneiden salaojaurakoitsijoiden työtä. Urakoitsijat tuntevat työmenetelmät ja heillä on siihen tarvittava laitteet. Onnistuneen vedenjohtamisen kannalta on oleellista, että erilaisten kaivojen rakenteet, liitokset, ympärysaineet ja kuivatusojiin liittyvä rakenne on oikea. Ammattitaitoisen urakoitsijan myötä työ kohteessa on joutuisaa sekä saadaan toimivia ja pitkäikäisiä ratkaisuja aikaiseksi.

Yleensä kaikissa hankkeissa urakoitsijan hyvänä apuna toimii myös salaojasuunnittelija joka hoitaa työhön liittyvät ojalinjoihin merkinnät, valvonnan sekä huolehtii yhteydenpidosta maanomistajiin ja työn tilaajaosapuoleen. Toimivalta yhteistyöllä saavutetaan paljon etuuksia mikä helpottaa kaikkien osapuolten välistä työtä.

Janne Pulkka,
Etelä-Suomen Salaojakeskus

SALAOJAN VAHVISTUS KAIVANNON KOHDALLA

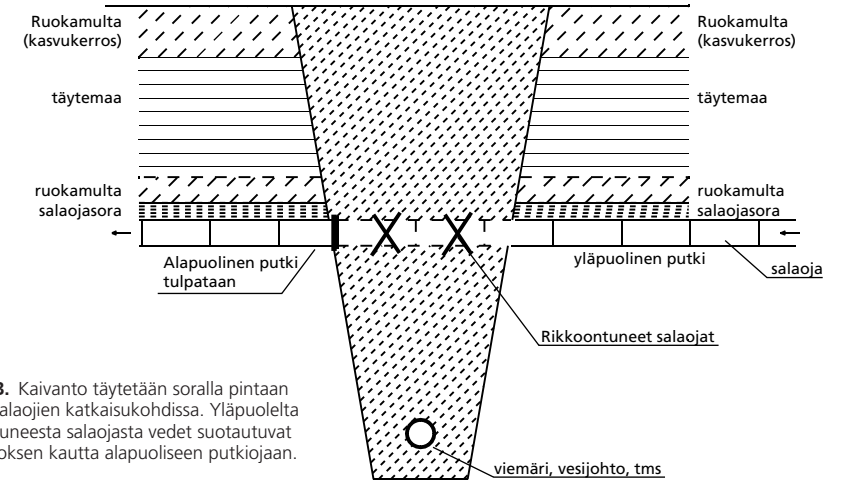
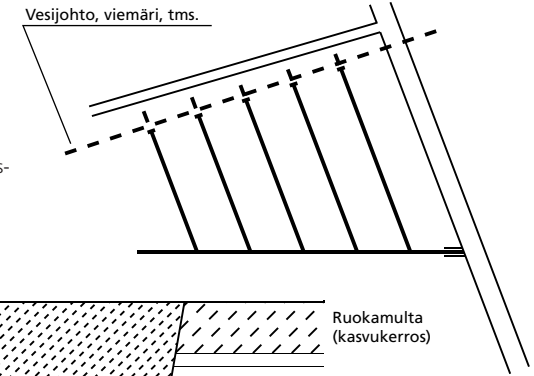
Kuva 5A. Merkintä kartalla. Rakennetun salaojan korjaus rakennettaessa vesijohtoa, viemäriä, tms., kun kaivannon leveys on rakennetun salaojan suuntaisesti alle 3m. Työalueella ei aiheuteta muille rakennetuille salaojille vaurioita eikä kasvualustalle tiivistymistä, joka aiheuttaisi lisää kuivatarvetta.

Kuva 5B. Liitoksien kohdalla sorasilmät rakennekerrokseen saakka. Salaojaputken alapuolella oleva sora tiivistetään 20-30 cm kerroksina kaivinkoneen kauhalla täyryttäen noin 60 cm levyisenä arinana.

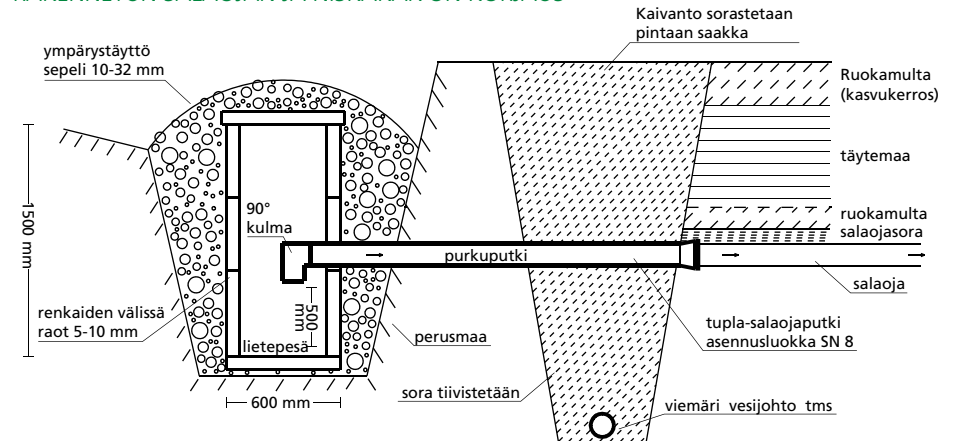
RAKENNETUN SALAOJAN KATKAISU

Kuva 6A. Katkaisun merkintä kartalla. Rakennettujen salaojien yläpäätkatkeavat (imuojat). Työalueella ei aiheuteta muille rakennetuille salaojille vaurioita eikä kasvualustalle tiivistymistä, joka aiheuttaisi lisää kuivatarvetta. Katkaisukohtasta yläpuolelle jää salaojaa 0-4 m. Alapuolen salaoja jää toimivaksi.

Kuva 6B. Kaivanto täytetään soralla pintaan saakka salaojien katkaisukohtassa. Yläpuolelta rikkoonuneesta salaojasta vedet suotautuvat sorakerroksen kautta alapuoliseen putkiojaan.

RAKENNETUN SALAOJAN JA NISKAKAIVON KORJAUS

Kuva 7. Rakennetun niskakaivon ja salaojan korjaukset rakennettaessa vesijohtoa, viemäriä, tms., kun kaivannon leveys on rakennetun salaojan suuntaisesti alle 3 m. Työalueella ei aiheuteta muille rakennetuille salaojille vaurioita eikä kasvualustalle tiivistymistä, joka aiheuttaisi lisää kuivatarvetta. Salaojaputken ja rakenteiden alapuolella oleva sora tiivistetään 20-30 cm kerroksina kaivinkoneen kauhalla täyryttäen.